

O Protocolo foi elaborado na Comisión de Feminismos, aberto a contribucións e reflexións

ciados e elaborar un informe de conclusións sobre o caso:

O Protocolo foi elaborado ao longo de varios meses por un pequeno grupo de compañeiras, todas elas pertencentes á Comisión de Feminismos, estando aberto a outras aportacións e reflexións. As reunións realizáronse maiormente por Skype, establecéndose un reparto de tarefas, que requerían ler detidamente outros protocolos e artigos elaborados por sindicatos ou organizacións sociais, reflexionar sobre eles e pór en común as anteditas reflexións para decidir os contidos que tiñan sentido dentro do noso protocolo, porque respondían á especificidade dunha organización como Entrepobos.

Así puidemos telo finalizado para a Asamblea de Sevilla, onde se presentou o

documento completo para a súa aprobación e, á súa vez, dedicouse un espazo a realizar unha exposición oral sintetizada do seu contido, que permitiu recoller aportacións, reflexións e suxestións: O Protocolo foi aprobado nas súas liñas xerais na mencionada Asamblea, asumindo o grupo redactor a responsabilidade de incorporar as achegass que, sen dúbida, contribuirían a melloralo.

No momento actual, unha vez incorporados os cambios suxeridos, atopámonos na fase de difundilo, pois está pensado para que sexa coñecido por toda a organización: base social, persoas contratadas e calquera outra persoa que colabore con Entrepobos. A nosa intención é sintetizalo nun formato que resulte nido e atractivo para a súa lectura. ■

FEMINISMO

Mulleres e conflitos ecoterritoriais. Impactos, estratexias, resistencias

Clara Ruiz

«Os conflitos sociais ecoterritoriais son o grande problema latinoamericano do século XXI. Xa só o feito de levantar a voz contra este modelo implica estigmatización, criminalización e morte»

«En América Latina as mulleres vivimos nos nosos corpos, nas nosas mentes, nos nosos fillos e fillas, nos nosos territorios, as múltiples violencias do modelo de desenvolvemento do capitalismo extractivista, imposto nos últimos vinte anos no Sur global».

Entrepobos, despois de case 30 anos de irmanarnos coas loitas dos movementos sociais do sur na defensa dos seus dereitos, vimos constatando que os países de América Latina, obedecendo as grandes élites económicas que organizan o mundo para enriquecerse e acumular máis diñeiro, basean as súas políticas na extracción de recursos naturais sen promover verdadeiras políticas estruturais que poñan fin á desigualdade e a pobreza, afectando de maneira especialmente grave ás mulleres, os pobos indíxenas e organizacións que defenden os seus territorios. Como di Rocío Silva: «Os conflitos sociais ecoterritoriais son o grande problema latinoamericano do século XXI. Xa só o feito de levantar a voz contra este modelo implica estigmatización, criminalización e morte».

Perú non escapa desta lóxica. Alí vimos acompañando a mulleres que loitan por unha vida libre de violencias, defendendo o seu corpo e o seu dereito a decidir sobre o mesmo, a pobos indíxenas que defenden os

seus territorios e a defensores/as de dereitos humanos, que exercen o seu dereito á liberdade de expresión e á protesta.

Neste camiño, sentindo a necesidade de traballar en alianza con outras organizacións do sur e do norte, dende o 2014, estamos executando un Convenio xunto con Aietí, a Coordinadora Nacional de Dereitos Humanos, Demus e Flora Tristán.

Nestes anos, fomos reflexionando sobre como impacta na vida das mulleres a posta en práctica deste modelo extractivista en Perú. Considerando este un aspecto clave e pondo en contacto a axenda do movemento feminista, o movemento de dereitos humanos e o de defensa do territorio, decidimos impulsar unha publicación que recollera o escrito anteriormente, realizando novas achegas, centrándonos nalgúns territorios concretos onde traballamos (amazónicos e andinos), e a partir de testemuños de mulleres que fomos coñecendo nas súas diferentes loitas.

*Rocío soubo
 recoller o mellor
 do pensamento
 xerado en Perú
 e en América
 Latina sobre cómo
 o extractivismo
 afecta
 diferenciadamente
 a vida das
 mulleres nos seus
 territorios*

Para iso, pensamos en Rocío Silva Santisteban, profesora universitaria, escritora e poeta feminista, ex secretaria da Coordinadora Nacional de Dereitos Humanos, defensora e unha das voces máis lúcidas do periodismo peruano contemporáneo, acompañou de perto algún dos casos máis emblemáticos de defensoras do territorio, como o de Máxima Acuña.

Rocío soubo recoller o mellor do pensamento xerado en Perú e en América Latina sobre cómo o extractivismo afecta diferenciadamente a vida das mulleres nos seus territorios. A partir dun proceso de investigación participativa, revisión de casos e diálogo con mulleres con liderado e defensoras que viviron en primeira persoa estas afectacións, pero tamén encarnado valentemente procesos de resistencia, temos con nós a publicación: *Mujeres y conflictos*

ecoterritoriales. Impactos, estrategias, resistencias. Con ela pretendemos aportar á comprensión e visibilización das vulneracións de dereitos en contextos de conflitos eco-territoriais dende unha ollada feminista, enriquecendo o debate e perfilando o importante rol que xogan as mulleres defensoras do medio ambiente no Perú, dentro e fóra das súas organizacións, así como os desafíos aos que se afrontan.

Tras a diagramación e impresión do estudo, están previstas unha serie de presentacións coa presenza da autora, acompañadas de testemuños de defensoras, intervencións de representantes de organizacións do estado e sociedade civil, proxeccións, e intervencións artísticas, coa fin de visibilizar a problemática e ir desestigmatizando o labor das mulleres defensoras en Perú e a nivel global. ■